

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Quinta. An possit dari Infinitum in magnitudine?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

omnia instantia habuisse aliud ante se distributive, eodem modo dico ego, sicut Deus nullum non instans cognoscit & tamen non cognoscit omnia collectivè, ita etiam nullam non creaturam possibilem cognoscit, & tamen non collectivè. Ut itaque hoc argumentum & plura alia benè solvere valeas, notandum, in infinito has & similes voces, *omnes, totum, quicquid possibile*, quæ collectionem significant, non habere locum, nam in infinito, nec est, nec concipi potest, vel debet tota aliqua collectio, cum sit sine fine, & quocumque cogitatio aliud cogitandum advenit, quare etiam propositiones, quibus præponuntur, cautè ducendæ.

XI.
Arguit Comptonius.

Arguit P. Comptonius. Defactò existunt infinita rerum negationes; ergò non implicat infinitum; ant. probatur: defactò non existunt infinita creaturæ possibile; ergò defactò existunt infinita creaturarum possibilem negationes, quia, si res non existunt, existunt earum negationes, ut patet discurrenti per singulas formas, earumque negationes. Sed quàmvis in hoc argumento multùm gloriatur Comptonius, facillè tamen R. negando ant. cum consequentia prob. quia infinita creaturæ possibile collectivè, est quid fictum & nihilum, & sic negatio earum non est alicujus realis, sed alicujus ficti, & consequenter ex hac inferri non potest infinita collectio omnium creaturarum possibilem simul.

QUÆSTIO V.

An possit dari infinitum in magnitudine?

Respondeo ad difficultatem hanc consequenter progrediendo &

I.
Implicat dari infinitum in magnitudine.

Dico I. Implicat dari infinitum categorematicum in magnitudine. Hæc est Authorum supra Scoti, D. Bonav. &c. Sequiturque ex superiori, si enim implicat infinita magnitudo; ergò etiam infinita magnitudo, nam hæc involvit infinitas partes, quæ faciunt infinitam multitudinem

Probatur Conclusio rationibus communibus, nec enim extraordinarias res communis exigit, utpotè quæ à nullo intacta adhuc relicta fuit, nec in hoc scrupulizandum existimo, cum vix meliores prioribus inveniantur vel clariore, sit itaque

Prima: Si possit dari infinitum in magnitudine, sequeretur, quòd totum esset æquale eum sua parte, sed hoc est contra prima principia, ergò: minor patet, quia lippis & tonforibus notum est, ut proinde huic veritati, quàm cuiuscunque probabili speculationi sit assentiendum, probatur ma. Sit linea infinita extensa, & ab ea Deus auferat mille cubitos, residuum lineæ, vel est infinitum, vel finitum, si finitum; ergò tota linea fecit finita, si infinitum; ergò pars est æqualis toti, quòd probatur, quia hoc residuum non est, nisi pars totius lineæ, à qua mille cubiti abstracti sunt: Similiter sequeretur unum infinitum esse majus altero, quia illa linea utique major fuit, quæ habuit mille cubitos ultra alteram, quibus illa privata est.

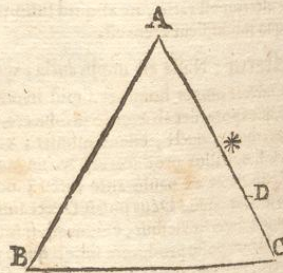
Dices: Esse majorem vel minorem, æqualem vel inæqualem, &c. hujusmodi, non posse competere infinito, utpotè cum sint quantitatis finita proprietates. Sed Contrà 1. Omnes proprietates alicui rei specificæ competentes non conveniunt rationi individuali, ut tali, sed ipsimet speciei; ergò non modò competent magnitudini finitæ, sed etiam infinitæ, cum utraque sit magnitudo. Sed Contrà 2. Eo modo, quòd dicunt ipsi, has proprietates non convenire, nisi magnitudini finitæ, ita etiam dicam ego, possibilitatem, producibilitatem & existentiam esse solùm proprietates entis, & magnitudinis finitæ, non verò infinitæ, & sic infinita magnitudo implicabit, quia non poterit habere existentiam, quæ est modus magnitudinis finitæ.

Probatur Conclusio secundò:

Infinita magnitudo alicujus corporis deberet esse alicubi, sed hæc nullibi posset esse; ergò nec ipsa esse; patet ma. tum ex D. Augustino supra Epist. 57. *Spatia locorum tolle corporibus, nunquam erunt & quia nunquam erunt, nec erunt*; tum, quia locus & tempus æquè corpus quocumque committantur: probatur mi. nullum infinitum potest circumscribi, sed quòd est in loco circumscribitur; ergò si infinita magnitudo in loco erit, infinita non erit: patet major, quia quòd maximum est, & infinitum nullo modo à majori circumscribi, ambiri & excedi potest, alioquin non esset maximum: probatur mi. quia quòd habet aliquid extra se, exceditur, infinitum haberet aliquid extra se; ergò circumscriberetur, ambiretur & excederetur.

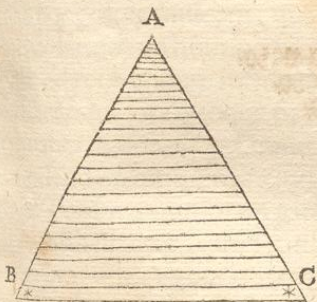
Probatur tertio Ex Barone: Nullum

corpus est, quòd non sit mobile ab aliis, ab eis scilicet patiendo, sed, si daretur corpus infinite magnitudinis, à nullo posset aliquid pati; ergò tale non datur: ma. patet, quia illud corpus haberet naturam, haberet utiq; etiam principium motus & quietis, per motum autem intelligitur nihil aliud, quàm quòd possit passioni subitari, ergò: probatur mi. quia ponamus, quòd in illud corpus deberet agere ignis, si ageret in ipsum, deberet agere in superficiem vel extremitatem, non posset enim statim agere in profundum, sed non posset agere in extremitatem & superficiem, quia illam non haberet, vel si haberet, jam non esset infinitum, sed finitum, ergò.

Probatur quartò: Nullum infinitum debet posse claudi terminis, sed si daretur infinitum, clauderetur terminis; ergò nequit dari infinitum in magnitudine: patet major, quia infinite

Infinitum debet esse maximum, quo majus nec cogitari debet nec potest, probatur: posset Deus creare duas lineas in puncto A ad se invicem copulatas & unitas easque in infinitum protendere, per modum pyramidis, prout adjectum exhibet schema, hoc facto, posset etiam Deus à puncto B usque ad punctum C trahere lineam; ergò tunc infinita lineæ clauderentur terminis; Nec dici potest, Deum non posse sic claudere lineas, quia, sicut illas duas lineas in infinitum pyramidaliter protraxit, non esset ratio, quare non posset in alteris punctis similiter lineam subtrahere, cum posset eam alioquin infinitam producere. Sed urgeo ulterius hoc argumentum: Si Deus à puncto A duas lineas copulatas protraheret in infinitum, sequeretur, quòd Deus posset facere triangulum, subtrahendo lineam à B usque C, sed hoc est etiam implicatorium, ergò: probatur sequela, posset enim, ut suppono, quia omnes tres lineæ essent infinitæ, & æqualiter extensæ; non posse verò probo; adiungat Deus à linea una costali asterisco signata mille cubitos imaginando quantitatem usque ad D, linea asterisco signata erit infinita, sicut antecedenter fuit, cum finitum ab infinito ablatum non faciat illud minus, si tunc Deus traheret lineam, quæ est pro basi usque ad D, illa utique non faciet triangulum, saltem perfectum, quem tamen deberet facere, quia esset æque infinita, ac altera. Et hoc argumentum videtur mihi quoque convincere, unum infinitum esse majus altero, si enim linea una protrahatur ab A usque ad B, & altera ab A usque ad D, certè prior illa erit multò longior, quam posterior; Nec video, quid ad hoc competenter responderi possit.

Probatur Conclusio quintò:

Concesso priori casu, eoque supposito, sic: Ducatur infra cuspidem pyramidis aliqua linea, quæ sit intra unum palmum cuspidis, linea illa erit unius palmi, postea ducatur altera, quæ erit duorum palmorum, tertia trium, &c. sic in infinitum; Omnes lineæ usque ad fundamentalem in infinitum protractæ non excedent se, nisi uno palmo, tunc arguo sic; linea illa fundamentalis à B usque ad C erit infinita & non erit; Erit quidem, quia supponitur, quòd lineæ costales sint in infinitum per modum pyramidis protractæ, adeoque ipsa quoque erit infinita: Non erit autem infinita, quod sic probo; linea basis non excedet lineam suam proximam asterisco signatam, nisi uno palmo; ergò non erit

infinita, quia finitum additum finito non facit infinitum; & si dicas, illam proximam etiam futuram infinitam, nihil efficias, nam iterum urgeo; In isto triangulo non sunt omnes lineæ infinitæ, quia alioquin etiam esset prima; ergò sunt aliquæ finitæ & aliquæ infinitæ; tunc sic, linea quæcunque prima esset infinita, non excederet finitam, nisi palmo, ergò esset finita & non esset, esset, quia palmus non faciet infinitam, non esset, quia est prima ex omnibus infinita. Hanc difficultatem dicit Arriaga esse insolubilem, unde mavult assignare nullam, quam ullam insufficientem, non sic autem sentit P. Comptonius, unde pro eo

Dices: In hoc triangulo nullam esse assignabilem lineam finitam, cui proxima sit infinita excedens illam tantum uno palmo, sed quæcunque finitæ assignatæ remanere plures, ac plures finitas indeterminatè usque ad infinitum. Sed Contrà 1. In omnibus illis lineis, vel est aliqua ultima, vel non est, si est ultima, habeo intentum, quia tunc post illam sequitur immediate linea infinita, cum supponantur non esse interruptæ; si verò non est ultima, ergò sunt infinitæ lineæ excedentes se invicem uno palmo; ergò aliquæ ex lineis illis finitis sunt infinitæ, cum infinities excedant primam, quæ solum est unius palmi. Contrà 2. Certum est, omnes lineas in dato & posito triangulo non esse interruptas, & aliquas esse finitas & alias infinitas; ergò omnes lineæ infinitæ debent à parte rei collocari penes infinitas, & sic in toto triangulo nullæ erunt lineæ finitæ, vel certè debent collocari penes aliquas lineas finitas, & sic habetur, quod intenditur. Sed contra Conclus.

Arguitur: Dantur infinita spatia extra coelum empyreum, ut dictum est supra, sed Deus potest ex illis facere spatia realia; ergò potest facere infinitum in magnitudine, quia tunc nihil esset, nisi unum corpus, quod ipsa omnia replet, quod infinitum esse deberet, quia ipsa spatia sunt infinita. R. dist. mi. potest ex illis facere realia simul & semel, nego minorem, distributivè & successivè, concedo minorem, & nego consequentiam. Solutio patebit ex dictis, nec hoc tamen mirum videri debet, quia Deus etiam potest omne possibile tempus producere, non tamen simul.

Instatur: Quòd Deus nequeat tempus producere simul, provenit non ex infinitate, sed quia ipsæ partes temporis nunquam possunt esse simul, sed partes cujuscunque quantitatis possunt esse simul; ergò, licet Deus non possit producere collectivè totum tempus, poterit tamen omnem & maximam magnitudinem; sed R. dist. mi. partes quantitatis possunt esse simul finitæ & determinatæ, concedo mi. infinitæ, nego mi. Unde, licet non sit paritas inter tempus & magnitudinem, quòd ad omnia, est tamen quòd ad hoc, quòd scilicet sicut tempus nequit esse simul propter successiōnem, sic partes magnitudinis nequeunt esse simul propter infinitatem.

Urgetur: Possunt aliquæ partes magnitudinis esse simul, & nullæ partes temporis sic simul esse queunt; ergò adhuc magna est disparitas. R. dist. consequens, est disparitas inter tempus

VII.

Argumentum in contrarium.

tempus & inter magnitudinem respectu infiniti, nego, respectu finiti, concedo, de priori autem nunc & defacto controversatur, non verò de posteriori.

VIII.
In non viventibus non datur terminus magnitudinis.

DICO 2. In rebus non viventibus potest dari infinitum syncategorematicum, seu quod idem est, in non viventibus non datur terminus magnitudinis. Ita Doctor 2. d. 2. q. 9. n. 31. quem Recentiores communiter sequuntur contra Thomistas.

Probatur, quia corpora aliqua, quò majora sunt eò majorem habent in se virtutem agendi, ut patet in igne; ergò assignata quacunque magnitudine finita ipsius poterit comburere stuppam, si ei applicetur & eam in se convertere, & sese augere, ergò. Confirmatur, quia ignis parvus potest se augere, si ei applicetur debita materia; ergò etiam ignis magnus, quia virtus per magnitudinem non minuitur, sed potius perficitur, dummodò non sit aliquod impedimentum, & tale licet non fuerit, hoc non erit ab intrinseco ex natura ipsiusmet ignis, sed ab extrinseco.

IX. Dices: Omnis forma est determinata ad certam perfectionem; ergò etiam ad certam & determinatam magnitudinem. Confirmabis, quia ex eo, quòd sit determinata ad certam perfectionem, petit quantitates conservativas in certo termino; ergò non poterit exrescere in quamcunque magnitudinem. R. dist. ant. quòd ad speciem, concedo: quòd ad extensionem, nego ant. & consequentiam: similiter distinguo. Confirmat. ant. petit quantitatem conservati-

vam in intensione determinata, concedo, in extensione, nego. Imò posset etiam alio modo ad utrumque responderi, scilicet manere quidem certam magnitudinem tam secundum intensiorem, quam extensionem, si eadem mancant partes subiecti, non verò, si illa mutantur.

DICO 3. In viventibus nequit dari infinitum syncategorematicum. Hæc est communis Scotist. & Thomist. cum Philosopho 4. de generat. Animalium cap. 5. in quo sensu etiam explicandus est, si in contrarium proprii conclusioni citaretur.

Probatur: Quia anima est actus corporis organici, cujus membris utitur, tanquam instrumentis ad varias operationes exercendas, ut oculis ad videndum, auribus ad audiendum, &c. ergò non poterit corpus in quacunque magnitudine informare, quia aliàs evaderent improporionata, ut patet de artificialibus instrumentis. Deinde videmus, quòd quando homines veniunt ad perfectam & debitam magnitudinem, non amplius crescunt cujus alia ratio esse non potest, nisi quia habent terminum magnitudinis. Denique non videtur verisimile, quòd pulex possit esse tam magnus, sicut est turris Niffentis. Sed

Dices: Si homo esset in termino magnitudinis, adhuc posset per infirmitatem tumesceri, ergò. R. quòd sermo fit in conclusione de termino conaturali, non verò de violento, aut etiam miraculoso.

✠✠✠

